

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. весник на РМ“ бр.58/00 и 44/02) и член 30 од Законот за основно образование (Службен весник на РСМ, бр.161 од 2019 година и број 229 од 2020 година), министерот за образование и наука донесе наставна програма по предметот **Јазик и култура на Турците** за IX одделение на деветгодишното основно образование.

EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĐI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU

Seçmeli Eğitim Programı

TÜRK DİLİ VE KÜLTÜRÜ

Dokuz yıllık ilköğretim 9. sınıf

Üsküp, 2024

Öğretim Programının Adı	Türk Dili ve Kültürü
Öğretim Programının Türü	İlköğretim Eğitimi için Seçmeli Ders Olarak Türk Dili ve Kültürü Öğretim Programı
Sınıf	IX sınıf
Haftalık/Yıllık Ders Saatleri Sayısı için Öğretim Programının Gerçekleştirilmesi	Haftalık Ders Saati Sayısı: 2; Yıllık Ders Saati Sayısı: 72
Türk Dili ve Kültürü Dersi Amaçları	<p>Türk Dili ve Kültürü Öğretim Programı'nın amacı, Türkçeyi doğru ve etkili kullanan ve Türk kültürünü doğru tanıyan; Evrensel değerler bağlamından diğer dillere, ağız özelliklerine saygı duyan ve genel olarak dil bilinci, sevgisi ve kullanım duyarlılığı olan öğrenciler yetiştirmektir. Bu bağlamda Türk Dili ve Kültürü dersinde öğrencilerin kendi kültürlerini öğrenmeleri, içinde yaşadıkları toplumun kültürü ve farklı milletlerden arkadaşlarının kültürleriyle kendi kültürlerini karşılaştırmaları, benzerlik ve farklılıkları tanıyıp anlamlandırmaları hedeflenmektedir. Türk Dili ve Kültürü Dersi Öğretim Programı çerçevesinde uygulanacak dersler ile öğrencilere Türk kültürü ve medeniyetinin (sanat, edebiyat, tarih, coğrafya vb.) tanıtılması böylece kültürel öğrenme yoluyla kültürlerarası etkileşimin sağlanması amaçlanmaktadır. Program, bu yönüyle Öğrencilere kültürlerarası boyutta hedef kültür ile kaynak kültür arasında ilişki kurma yeterliği kazandırmayı ve öğrencilerin kültürlerini muhafaza ederken bir diğer kültürün özellikleriyle tanışmasına aracılık etmeyi hedeflemektedir. Türk Dil ve Kültürü dersinin amaçları, öğrencilerin Türk dilinde belirlenen içerikleri öğrenmelerini, seçilmiş Türk edebiyat eserleri ve Türk halk kültürü unsurlarıyla tanışmalarını sağlamaktır. Bu ders, öğrencilere dil ve edebiyatı genel olarak öğrenme konusunda ilgi geliştirmelerine olanak tanıyacak ve ardından özellikle Türk dilini, edebiyatını ve kültürünü öğrenmeye yönelik özel bir ilgi geliştirecektir. Öğrencilerin Türk dilinde dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmeleri; edebi eserleri deneyimleme, yorumlama ve değerlendirme; tiyatro, film ve diğer sanatsal çalışmaları tanımlama ve açıklama; çevre gözlemi ve tanımlama; Türk tarihi ve kültürü hakkında bilgi edinmeleri gerekmektedir. Bu ders içeriğini öğrenen öğrenciler, Türk standart dil sistemi ve Türk dil normlarını uygulama konusunda bilgi sahibi olacaklar; Türk dilini ve kültürünü öğrenme ve koruma gerekliliği ve önemini anlayacaklardır. Ayrıca, öğrenciler arasında karşılıklı arkadaşlık ve Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'ndeki tüm uluslara mensup kişilerle yakınlaşma teşvik edilmeli ve geliştirilmelidir. Bu dersin gerçekleştirilmesi sürecinde öğrenciler, bağımsız öğrenme, öz eğitim, iletişim, yaratıcı ve sanatsal üretim becerileri geliştirecek; sözlü ve yazılı dil kullanımı, Türk kültürünün geliştirilmesi ve modern toplum içinde işlev görebilme becerilerini kazanması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir.</p>

IX. Sınıf için Öğretim Programından Beklenen Sonuçlar	IX. Sınıf Seçmeli Ders olan Türk Dili ve Kültürü Dersinin Öğretiminden Beklenen Sonuçlar: <ul style="list-style-type: none">- Önceki sınıflarda işlenmiş içeriklerin yenilenmesi ve pekiştirilmesi yapılır;- İletişim becerilerinin geliştirilmesine (doğru telaffuz ve tonlama) dikkat eder;- Nesneleri ve varlıkları adlandırır, eylemleri ifade eder, nesnelerin ve varlıkların özelliklerini sayar;- Uygun fiil zamanlarını doğrudan ve dolaylı konuşmayı kullanarak yeniden anlatır;- Programda yer alan temel dilbilimsel ve yazım kurallarını (öğretim programında kapsananlar) sözlü ve yazılı Türk diline göre uygular;- Edebi metnin içeriğini (karakter, olay, yer ve zaman) analiz eder;- Türk edebiyatından seçilmiş metinleri okur, sözlü ve/veya yazılı olarak özetler, şiir ve düz yazı, ayrıca seçilmiş metinleri sözlü ve/veya yazılı olarak özetler ve açıklar;- Mantıksal ve eleştirel düşünme ile okunan bir edebi metnin değerlendirme için öğrencinin kademeli, sistematik ve tutarlı bir şekilde açıklar;- Değerlerin, toplumun milli ve manevi kaynaklarından yararlanarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarımıza aktaracağımız öz miras olduğunu bilir;- Türk halkının kültürünü tanıır ve diğer kültürlerle karşı saygı duyar;- Türk tarihini ve Türk kültürünü oluşturan temel öge ve süreçleri kavrayarak tarihî ve kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesinde sorumluluk almaları istenir;- Milli kimliğin oluşumunu, bu kimliği oluşturan unsurları ve milli kimliğin korunmasının gerekliliğini kavrar;- Geçmiş ve bugün arasında bağlantı kurarak milli birlik ve beraberliğin önemini kavrar;- Türk milletinin dünya kültür ve uygarlığının gelişmesindeki yerini ve insanlığa katkılarını kavramaları beklenir.
Öğretim programının bileşenleri	Türk Dili ve Kültürü seçmeli dersinin öğretim programı üç ana bileşene (alan) ayrılmıştır: Dinleme ve Konuşma, Okuma ve Yazma (Dil ve Edebiyat) ve Türk Kültürü.
Materyal – teknik ve mekansal koşullar	Program, mekansal koşullar açısından, Eğitim ve Bilim Bakanı tarafından belirlenen Dokuz Yıllık Temel Eğitim için Alan, Donanım ve Öğretim Araçları Standartları'na dayanmaktadır.
Öğretim elemanı normu (normatifi)	Türk Dil ve Kültürü dersi programının uygulanması, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti İlköğretim Yasası'na göre, aşağıdaki öğretmenler tarafından gerçekleştirilmesi öngörülmektedir: Öğretim Programını, aşağıdaki meslek gruplarını tamamlamış olan kişiler tarafından uygulanır: Türk Dili ve Edebiyatı, Filoloji Fakültesi, Öğretmenlik Bölümü Mezunu (Türkçe Bölümü), VII/1 veya 240 AKTS

Tematik birim: DİNLEME VE KONUŞMA

Sıra numarası	Öğrenme Kazanımları Öğrenci, şunları yapabilecek:	Konu ve Terimler/Kavramlar	Aktiviteler ve Yöntemler	Değerlendirme Standartları Öğrenci, şunları yapabilir:
	Serbest ve açık iletişim kurabilme için beceri kazanabilme.	İletişim Dinleme Konuşma Kavramlar: Serbest iletişim Açık iletişim	Aktiviteler: Öğrencilere, her gün yaşadıkları olaylar hakkında konuşmaları istenir. Bu, okulda veya evde karşılaştıkları sıradan olaylardan özel anekdotlara kadar geniş bir konu yelpazesini kapsar. Öğrenciler, konuşacakları konu hakkında kısa bir hazırlık yaparlar. Bu, olayın özeti, önemli noktaları ve kişisel görüşlerini içerebilir. Öğrenciler, belirlenen günlük olay hakkında sözlü olarak konuşurlar. Bu konuşmada, olayın detaylarını anlatır, yaşadıkları deneyimleri ve duygularını paylaşırlar.	- Duygu, düşünce, ihtiyaçlarını, isteklerini konuşarak serbest bir şekilde ifade etmeye çalışır.
	Tür, yöntem ve tekniklere uygun dinleyebilme; Etkili dinleme alışkanlığı kazanabilme ve söz varlığını zenginleştirebilme.	Dinleme Kavramlar: Etkili dinleme Katılımı ve sorgulayarak dinleme	Aktiviteler: Öğrencilere belirli bir araştırma konusu verilir. Bu konu, ilgi çekici ve bilgi edinmeleri gereken bir alan olmalıdır. Öğrenciler, verilen konu hakkında detaylı bilgi toplamak için çeşitli kaynaklardan araştırma yaparlar. Bu kaynaklar, internet, kütüphane kitapları, dergiler veya diğer bilgi kaynakları olabilir. Topladıkları bilgileri desteklemek için, öğrencilere görsel materyaller (örneğin, grafikler, tablolar, resimler) hazırlamaları istenir. Bu görseller, sunumlarında konuyu daha etkili bir şekilde açıklamak için kullanılır. Öğrenciler, okul dışında dinleme etkinliklerine katılarak konuyla ilgili ek bilgiler edinirler. Dinledikleri bilgileri ve araştırma sonuçlarını sınıfta paylaşırlar. Bu paylaşım sırasında, öğrencilere	- Katılımlı ve sorgulayarak dinler. - Yaşına ve seviyesine uygun sanat ve bilim etkinliklerine dinleyici olarak katılır. - Şiir, hikâye, masal dinletilerine katılır. - Çok yönlü iletişim araçlarına ilgi, istek ve ihtiyaçlara uygun olanları takip eder. - Grup konuşmalarını ve tartışmalarını dinler.

			öğrendikleri bilgileri açık ve anlaşılır bir şekilde sunmaları beklenir. inleme sırasında, öğrenciler sürece aktif bir şekilde katılır. Soru sormak, açıklama yapmak ve konuyla ilgili yorumda bulunmak gibi etkinliklere dahil olurlar. Dinleme esnasında, öğrenciler işaretleme, sembol kullanma, kısaltmalar yapma veya yazma yoluyla not alırlar. Bu notlar, daha sonra bilgilerin gözden geçirilmesi ve paylaşımı için kullanılır.	
Konuşma kurallarını uygulayabilme; Kendini sözlü ifade etme, olay ve yaşantılarını anlatabilme.	Konuşma kuralları Kavramlar: Düzgün konuşma Giriş Gelişme Sonuç bölümleri	Aktiviteler: Konuşmasında olayları oluş sırasına göre anlatır. Konuşmalarında giriş ve sonuç cümlelerini özenle seçer. Konuşmalarında söz varlığından yararlanır. Mantıksal bütünlük içinde anlatır.	- Mantıksal bütünlük kullanarak doğru ve düzgün konuşma yapar. - Konuşmalarında kendi yaşantısından ve günlük olayları giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine dikkat ederek anlatır.	
Topluluk önünde, günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlarda konuşabilme; Edebi eserlerden seçilen parçaları söyleyebilme; Akıcı konuşabilme.	Topluluk önünde konuşma Kavramlar: Panel Forum Tartışma Sunum yapma Akıcı konuşma	Aktiviteler: Öğrenciler, belirli bir konu hakkında uzman kişiler gibi konuşarak, panel formatında bir tartışma gerçekleştirirler. Her öğrenci, konuyla ilgili düşüncelerini ve bilgilerini paylaşır, diğer öğrenciler ise soru sorarak tartışmayı zenginleştirir. Forum etkinliğinde, öğrenciler bir araya gelir ve belirlenen bir konu üzerinde açık bir tartışma yaparlar. Katılımcılar, fikirlerini ifade ederken diğerlerinin görüşlerini de dikkate alır. Tartışma etkinliğinde, öğrenciler belirli bir konuda karşıt görüşler sunarak ve argümanlarını destekleyerek fikir alışverişinde bulunurlar. Öğrenciler, konuşmaları sırasında gereksiz duraklamalardan kaçınır. Konuşmalarını kesintisiz ve akıcı bir şekilde sürdürürler.	-Günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlarda uygun konuşur. - Tartışmalara katılır. - Edebi eserleri doğru ve duygusal okur. Tekrara düşmeden konuşmaya katılır.	

			<p>Aynı kelimeleri gereksiz yere tekrar etmekten kaçınır. Konuşmalarında zengin bir kelime dağarcığı kullanarak ifadelerini çeşitlendirirler. Öğrenciler, konuşma sırasında önemli kelimeleri veya ifadeleri vurgular. Konuşmalarında tonlama kullanarak, duyguları ve önemli noktaları ifade ederler. Ses tonlarını değiştirerek, konuşmalarına dinamizm ve etkileyicilik katılır.</p>	
Sesini ve beden dilini etkili kullanabilme.	Sesini ve beden dilini etkili kullanabilme. Kavramlar: Canlandırma Rol yapma	Aktiviteler: Öğrenciler beğendiği bir hikâye veya olayı seçerler. Konuya ve canlandırdığı kişi veya varlığın özelliğine uygun bir üslupla hikâyeyi canlandırarak, rol yaparak anlatır.	<ul style="list-style-type: none">- Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapmaya çalışır.- Canlandırma çalışmalarında, sesini varlık ve kahramanları çağrıştıracak şekilde kullanır.	
Bilimsel teknolojiye yararlanabilme; Kitle iletişim araçlarından radyo ve TV yayınları arasındaki farkı bilme.	Bilimsel teknoloji Kavramlar: Bilgisayar Poster Reklâm Mesaj	Aktiviteler: Öğrencilere belirli bir konu verilir. Bu konuda detaylı bilgi toplamak için bilgisayardan yararlanarak araştırma yapmaları istenir. Araştırma yaparken, öğrenciler diğer kaynaklara da başvurabilir ve gerektiğinde soru sorabilirler. Topladıkları bilgileri ve araştırma sonuçlarını kullanarak bilgisayar destekli bir sunum hazırlarlar. Sunumlar, metin, grafik, resim ve diğer görsel materyaller içerebilir. Hazırladıkları sunumu sınıfta paylaşır. Sunum sırasında, bilgileri etkili bir şekilde aktararak dinleyicilerin ilgisini çekerler. Öğrenciler, televizyonda izledikleri haber, sunu, belgesel veya benzeri programları dikkatle izlerler. izledikleri programlar hakkında yorum yaparlar. Yorumlar, programın içeriği, sunum tarzı, verilen bilgiler ve etkileyicilik gibi unsurları değerlendirmeyi	<ul style="list-style-type: none">- Bilgi toplamak amacıyla bilişim teknolojilerinden yararlanır.- Bilgisayarın eğitimde ve iletişimdeki önemini kavrar.- Bilgi edinmek için haber, sunu, belgesel dinler ve izler.- Görşellerle ilgili sunulan bilgileri yorumlar ve değerlendirir.	

			İçerir. Öğrenciler, medya araçlarının nasıl bir dil ve üslup kullandığını ayırt ederler.	
OKUMA VE YAZMA				
DİL BİLGİSİ				
Sıra numarası	Öğrenme Kazanımları Öğrenci, şunları yapabilecek:	Konu ve Terimler/Kavramlar	Aktiviteler ve Yöntemler	Değerlendirme Standartları Öğrenci, şunları yapabilir:
	Dil ailelerinin oluşumunu açıklamak. Türkçenin dünya dilleri arasındaki yerini belirtmek.	Dil aileleri Kavramlar: Yapı ve köken bakımından diller, Hint-Avrupa dilleri, Hami-Sami dilleri, Çin-Tibet dilleri, Altay dilleri	Aktiviteler: Öğrencilerden, gruplara ayrılarak köken bakımından dil aileleri ve özellikleri hakkında bilgi toplamaları istenir. Bulgular sınıfta ayrı ayrı sunulur. Dillerin hangi yönlerden sınıflandırıldığı üzerinde durulur. Dillerin köken bakımından, Hint-Avrupa dilleri, Hami-Sami dilleri, Çin-Tibet dilleri, Altay dilleri, Bantu dilleri gibi gruplara ayrıldığı belirtilir. Türkçenin köken bakımından Altay dilleri arasında yer aldığı, yapı bakımından ise son ekli eklemeli bir dil olduğu belirtilerek Türkçenin ana dili olarak kullanımının yaygınlığına dikkat çekilir.	-Dil ailelerinin oluşumunu ve köken bakımından dünya dillerinin nasıl gruplandırıldığını açıklar. -Yapı bakımından dünya dillerinin nasıl gruplandırıldığını açıklar. -Türkçenin köken ve yapı bakımından dünya dilleri arasındaki yerini belirler. -Türkçenin dünya dilleri arasındaki yerini belirler.
	İletişimi ve farklı iletişim türlerini açıklayabilme; Dilin iletişimdeki işlevini tanıyabilme; Dil-iletişim ilişkisini belirleyebilme;	Dil Bilimi İletişim (iletişim) İletişim türleri; İşaretler sistemi olarak dil; Yapay dil ve doğal dil; Lehçe dili ve standart dil Kavramlar: iletişim (tek yönlü/karşılıklı, sözlü/sözsüz, sinyal/sembolik), işaret, sembol, sinyal, semiyoloji, lehçe.	Aktiviteler: Öğrenciler, dilin oluşumu ve gelişimini araştırırlar. Dilin oluşumu açıklanarak insanın dil yetisine sahip bir varlık olduğu, dil yetisi çevresinde iletişim etkinliğinin gerçekleşmeye başladığı, iletişimin anlaşmayı sağlamak için gerçekleştiği, işaretle anlatmadan sembollerle anlatmaya geçiş için zamana ihtiyaç olduğu vurgulanır. Dil dışındaki iletişim araçlarına örnekler verilerek bunların iletişim	-İletişim terimini tanımlar ve farklı iletişim türlerinin ve farklı dil türlerinin özelliklerini tanımlar, karşılaştırır ve yorumlar. -Dil dışındaki iletişim araçlarının kullanımıyla ilgili çıkarımlarda bulunur. -Farklı iletişim türlerine ve türlerine örnekler verir.

	Dille gerçekleştirilen iletişimle diğer iletişimler arasındaki farklılıkları sezebilme.		sağlamadaki etkinliği tartışılır, dille gerçekleştirilen iletişimin diğer araçlarla gerçekleştirilenden çok daha kullanışlı olduğu belirtilir.	-Standart bir dilde konuşma/yazılı yazışma başlatma/başlatma veya bu tür yazışmalarda bulunur.
	Türkçedeki seslerin özelliklerini açıklamak; Ses olaylarının oluşumunu kavramak.	Ünlü ve ünsüzler Türkçenin sesleri Türkçede ses olayları (Ses Türemesi); Kavramlar: Ünsüz türemesi, Ünlü türemesi, Kaynaştırma, ünlü ve ünsüz düşmesi...)	Aktiviteler: Bir metin parçası üzerinde, ünsüz yumuşaması, ünlü ve ünsüz düşmesi, ünlü ünsüz türemesi ve ünlü daralması gibi ses olayları gösterilir; sebepleri açıklanır. Öğrencilerden herhangi bir günlük konuşmayı yazıya aktarmaları istenir. Yazıdaki ses olayları ile ilgili kurallar tartışılır.	-Türkçedeki ünlü ve ünsüzlerin özelliklerini belirler. -Ünlü ve ünsüz uyumları ile ilgili kurallara uymanın önemini fark eder. -Yazarken ve konuşurken ünlü ve ünsüzlere ilişkin ses olaylarıyla ilgili kurallara uyar.
	Adların oluşlarına göre, verilmesine göre ve sayılarına göre ayırabilme ve kavrayabilme; Yapı bakımından adları kavrama ve doğru kullanabilme.	Adlar Kavramlar: Özel adlar Ortak (cins) adlar Tekil-çoğul Topluluk adları Basit adları Türemiş adları Birleşik adları	Aktiviteler: Öğretmen topluluk adların ve ortak adların ne olduğunu açıklar. Öğrencilere ikili gruplara ayrılmış topluluk adlardan ve ortak adlardan karışık sırayla bir liste verilir. Yapı bakımından adları ayırt edilmesi ile ilgili etkinlikler yaptırılır. Öğretmen basit adların ve türemiş adların ne olduğunu açıklar. Görevleri birbirlerini ayrı ayrı işaretlemektir. Daha sonra basit ve türemiş adlar okunur.	-Adların cümledeki görevlerine göre durumlarını kavrar ve doğru kullanır. -Tekil ve çoğul adlardan örnekler verir. Çoğul eki almadığı halde anlam olarak birden fazla varlığı ifade eden adlardan örnekler verir. -İki veya daha çok sözün birleşerek yeni bir ad oluşumundan örnekler verir.
	Anlamlarına göre sıfatları kullanabilme; Yapı bakımından ön adları (sıfatları) kavrayabilme ve doğru kullanabilme; Sıfatlara özgü örnekleri tanıyabilme ve oluşturabilme; Sıfatların cümledeki görevlerini belirlemek ve	Anlamlarına göre sıfatlar Kavramlar: Ön adların/Sıfatların Özellikleri Ön ad/Sıfat Çeşitleri Niteleme Sıfatları Belirtme Sıfatları a. İşaret Sıfatları b. Sayı Sıfatları c. Belgisiz Sıfatlar d. Soru Sıfatları C. Sıfatlarda Anlam	Aktiviteler: Verilen boşluklara yapı bakımından uygun ön adların yazılma etkinliği yaptırılır. Öğrencilere ön adları içeren bir çalışma kağıdı verilir. Örneğin altı çizilmiş sözcüklerin hangi bakımlardan etkilediğini örnekteki gibi karşılıklarına yazmaları istenir (bir ay - sayı; mavi gözler - renk; yuvarlak halı - şekil).	-Yapı bakımından ön adları (sıfatları) kavrar ve doğru kullanır. -Anlamına göre sıfatlar: niteleme sıfatlar ve belirtme sıfatları anlar; -Yapılarına göre sıfatlar: basit, türemiş ve birleşik sıfatları anlar. -Sıfatlar isimlerden önce gelerek onları sayı, renk, durum, hareket, biçim, yer,

	sıfatların cümle içinde farklı görevlerine göre örnekler verebilme.	D. Yapı Bakımından Sıfatlar 1. Basit Sıfatlar 2. Türemiş Sıfatlar 3. Birleşik Sıfatlar 4. Pekiştirilmiş Sıfatlar 5. Kelime Grubu Hâlindeki Sıfatlar		işaret ve soru yönlerinden tamamlar; onları niteler veya belirtir.
	Kişi, işaret, belgisiz ve soru adıklarını (zamirlerini) ayırt edebilme; Konuşma ve yazıda doğru kullanabilme.	Adıllar (zamidre) Adıllar (zamidre) Kavramlar: Kişi Kişi adıları Belgisiz adıları Soru adıları	Aktiviter: Bu etkinlikte öğrencilerin cümlede boş bırakılan yerlere uygun adıları (zamidre) yazmaları sağlanır. Öğrencilere içinde boşluklar bulunan cümleler içeren bir çalışma kağıdı verilir ve bu boşlukları doğru zamidrelerle doldurmaları istenir.	- Yazılı metinde kişi, işaret, belgisiz ve soru zamidrelerinin biçimlerini tanıır. - İşaret zamidrelerini sözlü ve yazılı anlatımda doğru kullanır. - Sözlü ve yazılı anlatımda soru zamidrelerini doğru kullanır.
	Belirteç (zarf), ilgeç (edat), bağlaç ve ünlem olan kelime ve kelime gruplarını tanıyabilme, cümlede ayırt edebilme ve adlandırabilme.	Kelime ve kelime gruplarının Kavramlar: Belirteç (zarf) İlgeç (edat) Bağlaç Ünlem	Aktiviter: Bu etkinlikte, öğrencilerin belirteç (zarf), ilgeç (edat), bağlaç ve ünlem kelimelerini tanımaları ve kullanmaları amaçlanır. Öğrencilere çeşitli cümleler içeren bir çalışma kağıdı verilir ve bu cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun kelimeleri yazmaları istenir.	- Farklı zarfları cümle içinde doğru kullanır. - Cümlelerde bağlaçları tanıır. - Cümle kurarken bağlaç kullanır.
	Eylemlerin anlam özelliklerini kavrayabilme; Yapılarına göre eylemleri (basit, türemiş ve birleşik eylemler) kullanabilme; Birleşik eylemleri kavrayabilme ve kullanabilme; Eylemlerde zaman, şimdiki zaman, geçmiş zaman, emir kipi, eylemlerde kişi) bilme.	Eylemler Kavramlar: Basit eylemler Türemiş eylemler Birleşik eylemler Yardımcı eylemlerle birleşik eylemler Kurallı birleşik eylemler (yeterlik, tezlik ve sürerlik eylemlerini) Deyim halindeki birleşik eylemler Geçmiş zaman Şimdiki zaman Gelecek zaman Eylemlerde kişi anlamı	Aktiviter: Tümcede iş, hareket, oluş bildiren kelimelerle etkinlikler yapılır. Basit, türemiş ve birleşik eylemleriyle ilgili etkinlikler yapılır. Deyim halindeki eylemlerle etkinlikler yaptırılır. Temel zamanları eylemlerde kullanabilme etkinliği yapılır. Cümlelerde geçen zamanları belirleme etkinliği yapılır.	- Eylemlerin anlam özelliklerini kavrar. - Yapılarına göre eylemleri (basit, türemiş ve birleşik eylemler) kullanır. - Birleşik eylemleri kavrar ve kullanır. - Eylemlerde kişi ve zamanı tanımlar. - Eylem biçimlerini kişi ve zaman olarak doğru kullanır. - Eylemlerde şimdiki, geçmiş, gelecek ve geniş zamanları tanımlar.

<p>Cümlelerin kavramı, içeriği ve özelliğini kavrayabilme;</p> <p>Cümle öğelerini (özne, yüklem, nesne ve tümleş) bilme;</p> <p>Anlamlarına göre cümle çeşitlerini (olumlu, olumsuz, soru, ünlem cümlesi) cümle içinde kullanabilme;</p> <p>Yapı bakımından cümle çeşitlerini (basit, birleşik, sıralı, bağlı) bilme.</p>	<p>Cümle öğeleri (özne, yüklem, nesne ve tümleş)</p> <p>Kavramlar:</p> <p>Anlamlarına göre cümle çeşitleri (olumlu, olumsuz, soru, ünlem cümlesi)</p> <p>Yapı bakımından cümle çeşitleri (basit, birleşik, sıralı, bağlı)</p>	<p>Aktiviteler:</p> <p>Cümlede anlamın cümleyi meydana getiren kelime ve kelime gruplarının anlamlarının toplamı olmadığı belirtilir. İletişimde, gönderici durumundaki kişi ile alıcı durumundaki kişi ve kişiler arasındaki ilişkinin cümlede anlamın oluşmasında rolü olduğu açıklanır. Cümlelerin bu özelliğinin bağlamla ilgisi üzerinde durulur. Belli bir bağlamı olmayan cümlelerin anlam bakımından soyut olduğu söylenir. Cümlede anlamın oluşması açıklanırken dil birliklerinin dil bilgisi öğeleriyle birleşmesi; anlam değerleri bakımından birbirini tamamlaması üzerinde durulması gerektiği vurgulanır. Cümlede anlamın oluşumunda yüklem ve özne-yüklem ilişkisinin rolü üzerinde durulur. Öğrencilere çeşitli cümleler örnek gösterilir ve bu cümlelerin bağlam içinde nasıl anlam kazandığı, bağımsız olduğunda nasıl soyut kaldığı tartışılır. Öğrencilerin cümleleri analiz ederek anlamın nasıl oluştuğunu kavramaları sağlanır. Bu etkinlik, dilin kullanımının sadece gramer kurallarına değil, aynı zamanda bağlam ve iletişim unsurlarına da bağlı olduğunu göstermeyi amaçlar.</p>	<p>-Cümlelerin temel öğelerini tanıyarak (özne ve yüklem-özne yüklem uyumu).</p> <p>-Basit bir cümle yapısını, yüklem ve öznenin cümledeki işlevini açıklar;</p> <p>-Özne ve yüklem içeren basit bir cümle oluşturur.</p> <p>-Cümlelerin yardımcı öğeleri ile cümle oluşturur (nesne ve tümleş).</p> <p>-Yapılarına göre cümleleri bilir (basit ve birleşik cümleler).</p> <p>-Anlamlarına, yapılarına, yüklemine göre cümleleri kavrar.</p>	
<p>İmlâ (Yazım) Kuralları</p> <p>Standart dil normunun bir parçası olarak yazım ve telaffuz terimlerini tanımlayabilme;</p>	<p>İmlâ (Yazım) Kuralları</p> <p>Kavramlar:</p> <p>Türk standart dilinin imlası</p> <p>Türkçenin İmlası'nın basımlarına genel bakış.</p>	<p>Açıklamalar:</p> <p>Dilbilgisi dersinde, okuma yılı boyunca yapılacak okuma ve yazma çalışmaları sırasında yazım (imlâ) kurallarına dikkat edilmesi büyük önem taşır. Bu etkinliklerde, öğrencilere gerekli yazım kuralları hatırlatılır</p>	<p>-İmlâ ve telaffuz terimlerini tanımlar ve bir dilin imla ve telaffuzunun neden standart dil normunun bir parçası olduğunu açıklar.</p> <p>-Her bireyin dilsel ve genel kültürü ile sosyal çevrenin</p>	

			<p>ve ihtiyaç duyulduğunda daha geniş bilgi verilerek kurallar detaylı bir şekilde açıklanır. Öğrencilere çeşitli metinler ve yazma çalışmaları sunularak yazım kurallarını uygulamaları sağlanır. Metinlerin doğru yazım kurallarına uygun olarak yazılması ve okunması teşvik edilir. Ayrıca, öğrencilerin yazım hatalarını fark etmeleri ve düzeltmeleri için rehberlik edilir.</p> <p>Bu süreçte, büyük harf kullanımı, noktalama işaretleri, birleşik ve ayrı yazılan kelimeler gibi temel yazım kuralları üzerinde durulur. Yazım kurallarının önemi vurgulanarak, dilin doğru ve etkili kullanımının iletişimi nasıl güçlendirdiği anlatılır. Öğrencilerin yazım kurallarını içselleştirerek metinlerini daha doğru ve akıcı bir şekilde yazmaları amaçlanır.</p>	<p>kültürü için önemli bir ön koşul olarak yazım ve doğru konuşmaya saygı gösterilmesinin önemine ilişkin görüş ifade eder.</p>
Noktalama işaretlerini doğru yazabilme ve yerinde kullanabilme.	<p>Noktalama işaretleri</p> <p>Kavramlar: Nokta, virgül, soru işaret, iki nokta, üç nokta, ünlem işaret, tırnak işaretleri...</p>	<p>Aktiviteler: Bu etkinlikte, öğrencilere noktalama işareti verilmeyen cümleler veya metinler sunulur ve bu cümlelerde gerekli noktalama işaretlerini kullanmaları istenir. Öğrencilere metinlerin anlamını doğru bir şekilde kavramaları ve ifade etmeleri için noktalama işaretlerinin ne kadar önemli olduğu anlatılır.</p> <p>Öğrenciler, metindeki anlamı belirginleştirmek ve doğru bir şekilde iletmek için noktalar, virgüller, soru işaretleri, ünlem işaretleri ve diğer noktalama işaretlerini uygun yerlere yerleştirirler. Bu süreçte, noktalama işaretlerinin işlevi ve kullanım kuralları üzerinde durulur.</p> <p>Etkinlik boyunca, öğrencilerin noktalama işaretlerini doğru bir şekilde kullanmaları teşvik edilir ve gerektiğinde rehberlik edilerek yanlış kullanımlar düzeltilir. Bu etkinlik,</p>	<p>-Noktalama işaretlerini cümle içinde doğru yazar ve kullanır.</p> <p>-Noktalama işareti verilmeyen cümlelerden veya bir metinden gerekli noktalama işaretlerini kullanır.</p>	

			öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmeyi ve metinlerin okunabilirliğini artırmayı amaçlar.	
OKUMA VE YAZMA				
EDEBİYAT				
Sıra numarası	Öğrenme Kazanımları Öğrenci, şunları yapabilecek:	Konu ve Terimler/Kavramlar	Aktiviteler ve Yöntemler	Değerlendirme Standartları Öğrenci, şunları yapabilir:
	Okuduğu edebi eserler hakkında izlenimlerini, düşüncelerini, tutumlarını ve duygularını anlatabilme; Kısa edebi eserleri anlayarak okuyabilme için beceri kazanabilme.	Edebi eser Kavramlar Duygu Tutum Anlayarak okuma Etkin okuma	Aktiviteler: Öğrencilere, erişebilir eğitim-öğretim yazılımlarını kullanmaları istenir. Bu yazılımlar sayesinde, öğrenciler eğitim materyallerine daha kolay ve etkili bir şekilde erişebilirler. Eserdeki konuya bağlı kalarak bir senaryo yazmaları ve baş kahramanı canlandırmaları istenir.	- Okuduğu veya duyduğu konu/içerik hakkında duygularını ifade eder. - Okuduğu konuda beğendiği ve beğenmediği bölümleri söyler. - Metinde karşılaştığı bilinmeyen (yabancı) kelimelerin anlamını sorar.
	Okuduklarını anlayabilme ve çözümleyebilme; Okuduğu metni değerlendirebilme.	Okuma Anlama Çözümleme Değerlendirme Kavramlar: Yer, zaman, şahıs, varlık	Aktiviteler: “ Çapraz sorgu ”: Bir konu seçilir. Üç kişilik gruplara ayrılan öğrencilerden ikisi konu ile ilgili sorular sorarken üçüncü öğrenci soruları cevaplandırır. “ Münazara ”: Öğrenciler gruplara ayrılır. Gruplar, kura ile belirlenen konulara hazırlanarak tartışırlar. “ Çözüm Yolları ”: Öğrencilere bir metin okutulur. Okunan metindeki kahramanın yerine geçilerek karşılaşılan sorunlara çözüm üretilir.	- Okudukları metindeki olay, yer, zaman, şahıs, varlık kadrosu ve bunlarla ilgili unsurları belirler. - Okudukları metindeki kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler. - Olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır. - Okuduklarını dil ve anlatım yönünden değerlendirir.
	Farklı yazarın metinlerini ve halk eserlerinden (efsaneler, destanlar, atasözleri, deyimler, güldürücü hikâyeler, fıkralar) ayırt ve analiz edebilme;	Halk edebiyatı Kavramlar: Destanlar ve efsaneler (destan, efsane, gerçekçi hikaye, fantastik (hayali) hikaye)	Aktiviteler: Masal, hikâye ve fıkra tekniğine uygun anlatımlarda bulunmaları istenir.	- Destan ve efsanelerin özelliklerini belirli örneklerle sıralar.

	<p>Metin türlerini (öykü, fıkra, hikâye, roman) ayırt eder ve bunları özellik unsurlarına göre analiz edebilme;</p> <p>Edebi eserlerde bulunan karakterler ve kişiliklerin özelliklerini, aynı zamanda belirli ve hayali yerleri (mekânları) anlatabilme;</p> <p>Yaratıcı düşünme ve yazmanın okuma ve ifade yoluyla geliştirildiğini anlayabilme ve kabul edebilme.</p>	<p>Kısa folklorik unsurlar ve türleri (atasözleri, deyimler, mesajlar ve dilekler)</p> <p>Mizahî hikâyeler</p> <p>Anekdot (küçük hikaye anlatımları)</p>	<p>Halk edebiyat türlerinden türkü, ağıt, semai ve destan hakkında kavram ve örnekler verilerek aradaki farkı kavramaları sağlanır.</p> <p>Anlatım biçimleri: kronolojik (olay örgüsü) ve geriye dönük anlatım biçimleri; bir kitabın, bir olayın, bir filmin anlatımı etkinliği yapılır.</p> <p>Tanımlayan: edebi karakter (epik karakter, düzyazıda bir karakter/kişi); Bir kitaptan alınan izlenime dayalı bir yeri, bir kitaptan alınan fantastik bir manzarayı, kişinin hayal gücüne dayalı olarak hayal edilen bir yeri/ülkeyi anlatma etkinliği düzenlenir.</p> <p>Bağımsız metin yazımı: kompozisyon ve metnin uzunluğu; belirli ve bilinmeyen bir konu üzerine yazma; edebiyattan motif ve temalara göre yazı yazma; kişinin kendi çıkarına yönelik yazı yazma; yaratıcı yazma, gerçeklerle, verilerle, bilgilerle dayalı yazma çalışmaları yapılır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Efsaneleri ve destanları özelliklerine göre karşılaştırır ve örnekler verir. - Efsane, destan, gerçek ve fantastik hikaye arasında ayırım yapar. - Halk edebiyatın kısa tür içeriklerini karşılaştırarak, benzerlik ve farklılıkları sunar. - Halk edebiyatının kısa türlerindeki mesaj ve dilekleri tanıır ve açıklar. - Mizahî halk hikâyelerinin özelliklerini sıralar. - Fıkralar anlatır: Halk fıkraları, kendi hayatından fıkralar ve bazı ünlü kişiler hakkında duyduğu veya okuduğu fıkralar.
	<p>Lirik şiirlerin yapısını analiz edebilme ve şiirlerdeki üslup/stilistik figürleri tanıyabilme (istiare (mecaz/metafor), ad aktarması (metonimi) ölçü, kafiye, redif, nakarat; ses, kelime ve kelime grubu tekrarı, ses akışı vb.).</p>	<p>Şiirin temel yapısal özellikleri (dize, kıta, lirik konu, tema, motif, şiirsel imge, kafiye şemasının gösterilmesi: Lirik şiirlerin motif ve stilistik açısından incelenmesi (motifler, mizahî şarkılar, marş; stilistik ifade araçları: istiare (metafor), ad aktarması (metonimi) kişileştirme, abartma, açıklama)</p> <p>Mizahın sınıflandırması ya da adlandırılmasında bir değişim/gelişim gösterdiğini ortaya koymaktadır.</p> <p>Kavramlar: Analiz,şiirin motifi,üslupsal ifade,ölçü,kafiye,şiirel imgeler,redit,nakarat,ses, kelime ve kelime grupları</p>	<p>Aktiviteler: Öğrenciler bağımsız çalışarak, lirik bir şiir okurlar. Öğretmen şiirin içeriğine ilişkin sorular sorar, belirli dizeler tartışılır ve anlamları ile şiirsel imgeler açıklanır. Tartışmaya uygun olarak öğrenciler bir plan yaparlar: dize ve kıta türleri, tema, motif. (Öğretmen güdü ve fikirleri yazarken öğrencileri anladıklarını yazmaya motive eder ve cevapların tanımlar düzeyinde olması konusunda ısrar etmez). Yazı sınıfın önünde paylaşılır ve şiirle ilgili bir sonuç konuşması gerçekleşir. Öğrenciler bağımsız olarak bir şiir okurlar. Öğretmen birkaç anahtar kelimeyi belirler. Vurgulanan kelimelerden öğrenciler şiirin nedenini/ilhamını algırlarlar. Daha sonra kıtadaki çizgilerin düzenine göre kafiyeyi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Şiirin yapısal özelliklerini tanıır. - Verilen bir lirik şiirin yapısını analiz eder ve şiirin motifini belirler. - Verilen bir lirik şiirdeki şiirsel imgeleri belirler ve bunları şiirdeki dizelerle destekler. - Şiirsel imgelerin görünümünü değişen algı mekanizması ile gösterir. - Lirik şiirlerdeki üslupsal ifade araçlarını (istiare (metafor), ölçü, kafiye, redif, nakarat; ses, kelime ve kelime grubu tekrarı, ses akışı vb.) tanıır ve adlandırır.

			belirlerler: paralel, çapraz ve sarmal. Çalışmalar sınıfın önünde paylaşılır.	
Epik şiirlerin özelliklerini inceleyerek analizini yapabilme.	Epik şiirler Kavramlar: Epik halk şarkıları (epik anlatım, epik tekrarlamalar/epik genişlik, epik şiirin kompozisyonu, karakterler - kahramanlar, kahramanların nitelikleri, on heceli dizeler, stilistik ifade araçları - abartı, kesme işareti, derecelendirme, nakarat)	Aktiviteler: Öğrenciler, yiğitlik, yurt sevgisi, savaş ve kahramanlık gibi konuları işleyen bir epik şiir okurlar. Bu şiirin içeriği ve karakteristik unsurları hakkında sorular yardımıyla yorum yaparlar. Bu süreçte öğretmen, öğrencilere şiirin önemli noktalarını ve anlamlarını anlamalarına yardımcı olacak sorular yöneltir. Ardından, öğrenciler bir öğretim sayfası kullanarak epik şiirin üslup özelliklerini keşfederler.	- Epik türkülerin özelliklerini sıralar. - Halk şarkısı ile bir yazarın epik şarkısı arasında fark yaratır. - Epik şiirlerinde üslup anlatım araçlarını bulur ve belirli bir şiirde kullanımını açıklar.	
Belirlenen konu, bilinmeyen konu ve seçilen bir konu üzerine, yazım kurallarına dikkat ederek kompozisyon yazabilme.	Düz Yazı (Nesir) Kavramlar: Düz yazı metninin unsurları (olayların sırası, olay örgüsü, içerik, karakter, fikir) Bilim- kurgu romanı Bilim kurgu romanlarında karakter, yer/mekan, zaman ve fikir	Aktiviteler: Öğrenciler gruplara ayrılır ve her gruba bir metin verilir. Metni okurlar ve ondan anlatılan olayları bir yere kaydederler. Olayları küçük kağıtlara yazıyorlar. Olayları yazarın metindeki sırasına - olay örgüsüne - göre düzenler ve ardından olayları zamansal (mantıksal) oluşum sırasına göre, ilkinden sonuncusuna kadar düzenler ve böylece olay örgüsüne ulaşırlar. Gruplar olay örgüsünü sunar ve masal terimleriyle ilgili sonuçlara varırlar.	- Belirli bir epik düz yazı eserinde olay örgüsü ile öyküleyici anlatım arasında ayırım yapar. - Belirli bir bilim kurgu romanındaki unsurları (tema, karakterler, içerik, zaman, mekan, fikir) keşfeder ve tanımlar.	
Dramatik metnin özelliklerini tanımlayabilme; Metindeki olayları sözlü ve yazılı olarak kronolojik (oluş sırasına göre) ve olayların geçmişte yaşanmış bir olaydan geriye giderek anlatabilme.	Dramatik bir metnin özellikleri Kavramlar: Dramadaki kişiler, öğreticiler, perde, sahne, görüntü, diyalog, monolog, karakter, aksiyon	Aktiviteler: “Hafızam Beni Yanılmadı”: Öğretmen sınıfa güzel düz yazılardan oluşan bir seçki getirir. Öğrenciler beğendiği bir metni birkaç gün içinde ezberler. İkişerli gruplara ayrılan öğrenciler ezberledikleri metni kullanarak bir diyalog oluştururlar. Oluşturulan bu diyalogu arkadaşlarına sunarlar. Bu çalışmayı en iyi yapan grup ödüllendirilir.	- Dramanın (tiyatronun) diğer edebi eser türlerinden ayıran özellikleri sıralar. - Belirli bir drama eserdeki dramatik metnin özelliklerini tanımlar.	

<p>Bilimsel teknolojiden yararlanabilme.</p> <p>Dijital ve medya konularını güvenli ve seçici bir şekilde kullanabilmesi için beceri kazanabilme;</p> <p>Yaşına uygun dijital çocuk konularını kullanabilme.</p>	<p>Dijital ve medya</p> <p>Kavramlar:</p> <p>Bilişimin güvenli kullanılması</p> <p>Teknoloji</p>	<p>Aktiviteler:</p> <p>Öğrencilere, belirlenen bir konuda bilgisayar kullanarak sunumlarını geliştirmeleri istenir. Bu süreçte öğrencilerin, gerektiğinde soru sorabilecekleri ve başka kaynaklara başvurabilecekleri bir ortam sağlanır. Erişebilir eğitim-öğretim yazılımlarını kullanmaları teşvik edilir. Öğrencilere, dijital medya içeriğinin güvenli veya güvenli olmayan kullanımı hakkında farkındalık kazandırmak amacıyla, her doğru ifadeye işaret yapma etkinlikleri düzenlenir. Dijital içeriğin olumlu ve olumsuz etkileri üzerine tartışmalar yürütülür. Bu tartışmalar sırasında, öğrencilerin güvenli dijital içerik kullanımına dair bilinç kazanmaları sağlanır. Ayrıca, yaşa uygun dijital içerikli aramalar yapılır ve bu aramalarda elde edilen veriler sınıfta değerlendirilir. Bu etkinlikler, öğrencilerin dijital içeriklere eleştirel bir gözle yaklaşmalarını, güvenli internet kullanımını öğrenmelerini ve teknoloji becerilerini geliştirmelerini sağlar.</p>	<p>-Bilgi toplamak amacıyla bilişim teknolojilerinden yararlanır.</p> <p>-Bilgisayarın eğitimde ve iletişimdeki önemini kavrar. İzlediği TV konularında yaşına uygun olanları bilir ve olumsuz/yasak olan konular için verilen akıllı işaretleri/sembolleri bilir.</p> <p>-Yaşına uygun dijital konular hakkında araştırma/inceleme yapar.</p>
<p>Çevresindeki sosyal olayları anlamlandırma ve yorumlayabilme.</p>	<p>Sosyal olay</p> <p>Kavramlar:</p> <p>Kutlama</p> <p>Bayramlar</p> <p>Anmalar</p>	<p>Aktiviteler:</p> <p>Öğretmen, öğrencileri gruplara ayırarak her gruba farklı bir toplumsal olayı incelenmek üzere verir. Her grup, verilen olayın tarihî kökeni, toplumsal anlamı ve günümüzdeki etkilerini araştırır ve sunum hazırlar. Sunumlarda şu sorulara yanıt aranır:</p> <p>-Bu olayın tarihî kökeni nedir?</p> <p>-Toplum için neden önemlidir?</p> <p>-Bu olayın kültürel ve sosyal açıdan önemi nedir?</p> <p>-Günümüzde bu olay nasıl kutlanmakta veya anılmaktadır? Öğrenciler, gruplar hâlinde araştırmalarını sınıfta sunar ve sunum</p>	<p>-Çevresindeki olayları anlamlandırır.</p> <p>-Farklılıklara karşı saygı duyar.</p>

			sonrasında sınıfça tartışma yapılır. Tartışmalar sırasında, öğrenciler farklı bakış açılarını dinler ve kendi görüşlerini ifade eder.	
TÜRK KÜLTÜRÜ				
Sıra numarası	Öğrenme Kazanımları Öğrenci, şunları yapabilecek:	Konu ve Terimler/Kavramlar	Aktiviteler ve Yöntemler	Değerlendirme Standartları Öğrenci, şunları yapabilir:
	Türk kültürü ve medeniyetinin evrensel kültüre katkılarının farkına varabilme; Kültürlerarası duyarlılığa ve kültürlerarası iletişim becerisini kavrayabilme.	Türk kültürü ve medeniyeti Kavramlar: Birey, Toplum ve millet Medeniyet (Kültür) Kültürel kimlik Kültürel miras Kültürlerarası duyarlılık Kültürlerarası iletişim ve etkileşim	Aktiviteler: Öğretmen, her temada ele alınacak konulara uygun hazırlık çalışmaları planlayarak dersin içeriğini oluştururlar. Bu hazırlık çalışmalarının amacı, öğrencilerin ders konularını daha iyi anlamalarını sağlamak ve onları derse daha etkin bir şekilde katılmaya teşvik etmektir.	-Kültür ve medeniyete ilişkin temel kavramları açıklar. -Kültür ve medeniyete ilişkin kavramları olay ve olgular üzerinden tartışır.
	Sosyal bilimler ve Türk bilim insanlarını öğrenebilme; Edebi/standart dilin toplum yaşamı ve kişisel gelişim açısından anlamını açıklayabilme; Türkiye'nin edebi dil kodunun gelişimi/tarihi hakkında temel verilerini öğrenebilme; Türkçe yerel dili ve Türkçe edebi dili terimleri arasında ayırım yapabilme.	Sosyal bilimler alanına katkı sağlayan Türk bilim insanları Türk bilim insanlarının sosyal bilimler alanındaki çalışmaları Türk Edebiyat Dilinin Tarihi (Yusuf Has Hacıp): Türk edebi dilinin tarihini, kökenini ve gelişimini anlamak. Kavramlar: Türkçe yerel dil, yerel konuşma, lehçe, Türk edebi dili, Türk edebi dilinin tarihi, İslamiyet Etkisinde Türk dili, Yusuf Has Hacıp, Ahmet Yesevi, Kaşgarlı Mahmud. Örnekler: Türk Dili Tarihi/ Başlangıçtan	Aktiviteler: Dersin başında bir öğretmen, öğrenciye Yusuf Has Hacıp'ın hayatı ve çalışmaları hakkındaki bir öğretim ünitesini verir. Sınıf alıştırmaları: Öğrenciler ders kitabından bağımsız olarak Türk dilinin tarih içerisindeki gelişimiyle ilgili bir metin okurlar ve Türk diline katkıda bulunan isimler hakkında bilgi edinmeleri istenir. Proje oluşturma: Öğrencilerin grup çalışmasına ilişkin önerilen etkinlikler. Öğrenciler Yusuf Has Hacıp, Ahmet Yesevi ve Kaşgarlı Mahmud hakkında bilgilerini sunacakları bir proje tasarlamalıdır. Koşullara ve çalışma grubunun isteğine göre görev panel, poster, sunum vb. şekilde gerçekleştirilebilir. Son olarak	-Türklerin sosyal bilimlere katkılarını ana hatlarıyla açıklar. -Türklerin sosyal bilimlere katkılarında örnekler verir. -Türklerin sosyal bilimlerde yaptığı çalışmaları alana katkısı yönünden değerlendirir. -Türk edebiyat dilini açıklar ve tarih içerisinde konuşma ile yazı dilindeki farklılıklara değinir. -Yusuf Has Hacıp'ın hayatı ve çalışmaları hakkında konuşur. -Türk tarihi ve kültürü açısından son derece önemli olan Kutadgu

		Yirminci Yüzyıla-Ahmet Bican Ercilasun Türk Dili Tarihi-Ali Akar Türklerin Kökleri Dilleri ve Halk Edebiyatı-Dr. Wilhelm Radloff	öğrenciler tamamladıkları ödevleri diğer öğrencilere, öğretmenlere ve/veya velilere sunmalıdır.	Bilgi siyasetnamesi hakkında bilgi verir. -İslamiyet etkisinde kalan Türk dilinin özelliklerine değinir. -Türk edebiyat tarihine katkı sağlayan isimler hakkında bilgi verir.
Sosyal hayatta sporun yerini kavrayabilme; Türkiye’de spor ve Yaşam hakkında bilgi edinebilme; Geleneksel Türk Sporlarını ve Türk oyunlarını bilme; En önemli Türk sporcuları, Türk spor kulüplerini ve başarılarını takip edebilme.	Türk sporu: Sosyal hayatta sporun yeri Sportif başarılar, güreş, avcılık, atıcılık, binicilik, kılıç ve okçuluk, güz ve topuz, cirit, çöreğen-çevgan (polo), kökbörü, tepük (futbol), mangala, çelik çomak, arapsacı, birdir bir, kukalı saklambaç, çatlak patlak, istop, bezirgânbaşı, ip atlama, yağ satarım bal satarım vb. En önemli Türk sporcular, spor kulübü üyeleri ve başarıları hakkında bilgi edinme: Türk erkek ve kadın sporcular, Türk futbolcular, Türk basketbolcular, Türk su topu oyuncularını, Türk hentbolcular, Türk voleybolcular, Türk tenisçiler, Türk yüzücüler ve kürekçiler, dövüş sanatlarındaki Türk sporcular vb. Kavramlar: Türkler, Türk sporcular, Türk spor kulüpleri, spor başarıları, kültür, tarih.	Aktiviteler: Öğrenciler, geleneksel Türk oyunları ve sporları hakkında araştırma yapar. Elde ettikleri bilgileri arkadaşlarıyla paylaşarak, bu sporların tarihçesi, kuralları ve kültürel önemi hakkında bilgi verirler. Kültürel ilişkilendirme: Öğrenciler, geleneksel Türk sporları ile kendi kültürlerine özgü sporlar arasında benzerlikler ve farklar bulmaya çalışır. Bu süreci desteklemek için bilişim teknolojilerini kullanabilirler. Örneğin, internet üzerinden kaynak taraması yapabilir, videolar izleyebilir ve dijital sunumlar hazırlayabilirler. Sporcular ve kulüplerin tanıtımı: Öğretmen, öğrencilere Türkiye'nin en önemli sporcularını, spor kulüplerini ve başarılarını tanıtır. Bu tanıtım, öğrencilerin Türk sporunun tarihini ve günümüzdeki durumunu anlamalarını sağlar. Öğrenci etkinlikleri: <i>En Önemli Türk Sporcuları Tanımak:</i> Öğrenciler, Türkiye'nin en önemli sporcuları hakkında bilgi edinir. Bu sporcuların hayatları, başarıları ve spor kariyerleri üzerinde durulur. Entegrasyon Çalışmaları: Öğrenciler, geleneksel ve modern sporlar arasındaki entegrasyonu keşfeder. Bu süreç, öğrencilerin araştırmacı, yaratıcı ve icracı olarak katılımcı	- Türkiye'nin spora verdiği önemi bilir. - Türkiye'nin sporcuya verdiği önemi sportif imkânlar bakımından yorumlar. - Geleneksel Türk sporlarını tanıtır. - Geleneksel Türk sporları hakkında araştırma -sonucunda elde ettiği bilgileri paylaşır. - Geleneksel Türk sporlarıyla kendi kültürüne özgü sporlar arasında ilişki kurar. - Geleneksel Türk oyunlarının özelliklerini açıklar. - Geleneksel Türk oyunları hakkında araştırma sonucunda elde ettiği bilgileri paylaşır. - Ünlü Türk sporcuların ve Türk spor kulüplerinin tarihçesinden, özellikle de en önemli başarılarından bahseder.	

			<p>olabileceği çok sayıda etkinlik için bir başlangıç noktası olabilir.</p> <p>Proje ve Sunumlar:</p> <p>Öğrenciler, Türk sporları hakkında rapor yazabilir veya proje/sunum oluşturabilirler. Proje konuları arasında erkek ve/veya kadın sporcular, favori spor kulübü veya Türkiye'nin favori sporları yer alabilir. Bu projeler, öğrencilerin araştırma, yazma ve sunum becerilerini öğrencilerin geleneksel Türk sporları ve modern spor kültürü hakkında derinlemesine bilgi edinmelerini, araştırma ve sunum yapma becerilerini geliştirmelerini sağlar. Aynı zamanda, öğrencilerin kültürel farkındalıklarını artırarak, farklı sporlar arasındaki benzerlik ve farklılıkları anlamalarına yardımcı olur.</p>	
<p>Farklı kültürel-sanatsal konular olaylar hakkında bilgi kazanabilme;</p> <p>Türk filminin tarihini, özellikle de çağdaş Türk filmini, senaristlerini, yönetmenlerini, aktörlerini ve aktrislerini öğrenebilme;</p> <p>Türk tiyatrolarının tarihi hakkında bilgi edinebilme.</p>	<p>Türk filmi ve tiyatrosu:</p> <p>Sinema ve tiyatro kavramlarını tanıtır, sunar ve özel sanat türleri olarak bunlardan bahseder.</p> <p>En önemli Türk filmleri ve tiyatro gösterileri hakkında bilgi edinmek.</p> <p>Kavramlar: Türkçe film, Türk tiyatrosu, tiyatro performansı, oyuncular, senaristler, oyun yazarları, yönetmenler, rol, senaryo, kostüm tasarımı, film ve tiyatro müziği, kültür, tarih.</p>	<p>Aktiviteler:</p> <p>Öğrenciler, belirli zaman aralıklarıyla çeşitli filmlerden seçilmiş alıntılarını izlerler. Bu alıntılar, film dilini, karakter gelişimini ve temaları anlamalarına yardımcı olur.</p> <p>Öğrenciler, izledikleri film hakkında kapsamlı bir proje hazırlarlar. Bu proje, filmin konusunu, karakterlerini, temalarını ve yönetmenlik tarzını içeren bir analiz olabilir. Ayrıca, öğrenciler seçilen filmin posterini tasarlarlar. Poster tasarımı, filmin önemli unsurlarını ve sanatsal yönlerini yansıtmalıdır.</p> <p>Bu alıştırmalar ve proje, aynı zamanda tiyatro gösterileri, televizyon dramaları ve televizyon dizileri için de uygulanabilir. Öğrenciler, izledikleri tiyatro gösterisi veya TV dizisinin bir bölümünü analiz eder, karakterleri ve olay örgüsünü tartışır, ayrıca bu yapımların posterlerini veya afişlerini tasarlarlar.</p>	<p>- İzlediği film veya tiyatro gösterisinin içeriğini anlatır ve izlenimlerini özetler.</p> <p>- Türk tiyatro geleneğinin belirgin özelliklerini bilir.</p> <p>- Türk sinema geleneğini, Türk filmlerinden örnekler vererek açıklar.</p> <p>- Seçtiği bir Türk dizisine/ filmine yönelik görüşlerini bildirir.</p>	

			Öğrenciler, projelerini sınıfta sunar ve diğer öğrencilerle tartışırlar. Bu süreç, onların düşüncelerini savunma ve geri bildirim alma becerilerini geliştirir. Ayrıca, sınıf arkadaşlarının projeleri hakkında yapıcı eleştirilerde bulunarak, karşılıklı öğrenmeyi teşvik eder.	
--	--	--	---	--

DİDAKTİK ÖNERİLER

"Türk Dili ve Kültürü" dersi, seçmeli derstir. Dersin öğretim planlaması, verilen öğretim programı ile uyumlu hale getirilmelidir. Bu, tüm tematik alanların içeriğinin tamamen kapsanması gerektiği anlamına gelir (Dinleme ve Konuşma, Okuma ve Yazma, Türk Kültürü). Türk Dil ve Kültürü dersinin kapsamını ifade eden saat sayısı belirlerken, dersin uygulanacağı okuldaki çalışma koşulları, öğrencilerin eğitim ihtiyaçları ve olanakları göz önünde bulundurulmalıdır. Öğretim planlamasında, içeriklerin gerçekleştirilmesi için önerilen sürelerin yanı sıra önerilen başarı seviyeleri de dikkate alınmalıdır. Bu programdaki tüm içerikler tematik olarak ilişkilidir, bu da öğretim sırasında bunların birleştirilmesi olasılığını sunar. Öğretim içeriğini ifade etmek ve formüle etmek için kullanılan dilbilimsel ve edebiyat teorik terimler sadece öğretmene yöneliktir, çünkü öğrenciler Türk standart dilinin, edebiyatının ve kültürünün bu öğrenme düzeyinde kavramları tanıyıp açıklamalıdır, ancak tanımlamamalıdır.

Dinleme ve Konuşma tematik alanı, öğrencilerin hikaye anlatma ve açıklama yapma yeteneklerini kazanmalarını öngörür. Öğretmen, öğrencilere bu dil ifadelerini ayırt etmeyi ve özellikle bu öğrenme düzeyinde en karmaşık olan açıklama yapmayı öğretmek için iyi hazırlanmalı ve öğrencilere tanımladıkları şeyi yerini saptama, fark etme ve ayırma alışkanlığı kazandırmalıdır. Ayrıca, iletişimde açıklama yapma becerilerini kalıcı hale getirmek için sözlü ve yazılı açıklama egzersizleri yapılması önerilir. Okuma ve Yazma tematik alanı, Türk dili ve edebiyatı alanlarındaki içerikleri kapsar. Bu alanın en önemli hedeflerinden biri, öğrencilerin Türk standart dilinde daha iyi ifade edebilmelerini sağlamaktır, bu nedenle daha fazla saatin yazılı ifadeye ayrılması önerilir. Dil alanındaki içerikler aracılığıyla, öğrenciler kelime türleri ve kategorileri (isimler, sıfatlar, zamirler, fiiller, edatlar; yani cins, kişi sayısı, hâl, durum), basit cümle yapısı (özne, yüklem, doğru ve dolaylı nesne ve zarfı tanımlamak ve bu bilgileri uygulamak gibi) ve Türk standart dilinin yazım normuna uygunlukla ilgili dilbilgisel kuralları öğrenmelidirler. Bu seviyede, dil oluşturma ve formel mektup yazma içerikleri de kapsamaktadır. Türk Kültürü Tematik Alanı içerikleri aracılığıyla, öğrenciler Türk kültürünün çeşitli yönleriyle tanışmalıdır: tarih, halk geleneği ve sanatı. Bu nedenle, öğretmenin bu içerikleri sunarken iyi hazırlanması gereklidir, böylece öğrenciler mümkün olduğunca çok bilgi edinir ve bu bilgileri diğer öğretim konularıyla ilişkilendirirler. İyi hazırlık yanında, bu dersler için öğrencilerin bu içerikleri interaktif pratik öğretim yoluyla öğrenmeleri, örneğin projeler, drama performansları, yarışmalar, bilgi yarışmaları vb. aracılığıyla teşvik edilmesi önerilir.

Etkinlikler ve yöntemler sütununda verilen örneklerde, öğrencilerin öğrenim materyali miktarını belirleme gerekliliği göz önünde bulundurulmuş ve buna göre eğitim başarı kriterleri tanımlanmıştır. Soruların, taleplerin ve görevlerin formülasyonunda, temel ve üst düzey bilgi seviyelerinin (analiz, sentez, genelleme ve uygulama) tanımlanması da önemlidir. Türk dilinin öğrenilmesinde öğretmenlerin kılavuz olarak kullanabileceği tematik alan çerçeveleri, öğrencilerin kelime dağarcığını genişletmeleri ve öğrenim yaşlarına uygun örnek egzersizlerle çalışmaları için önerilmiştir. Türk Dili ve Kültürü Dersi Öğretim Programı çerçevesinde uygulanacak ders konularının hedef kitleye Türk kültürü ve medeniyetinin (sanat, edebiyat, tarih, coğrafya vb.) tanıtılması böylece kültürel öğrenme yoluyla kültürlerarası etkileşimin sağlanması amaçlanmaktadır. Program, bu yönüyle Öğrencilere kültürlerarası boyutta hedef kültür ile kaynak kültür arasında ilişki kurma yeterliği kazandırmayı ve öğrencilerin kültürlerini muhafaza ederken bir diğer kültürün özellikleriyle tanışmasına aracılık etmeyi hedeflemektedir. Birey, toplum, millet, kültür, medeniyet, kültürel kimlik, kültürel hafıza, kültürel miras, kültürel farkındalık, kültürel duyarlılık, kültürlerarası iletişim ve etkileşim vb. Türk müziği ve çeşitleri, Türk çalgıları, ünlü müzisyenler, halk oyunları, sanat dönemleri, geleneksel Türk süsleme sanatları (ebru, hat, minyatür, çini vb.), resim sanatı ve ünlü ressamlar, geleneksel Türk tiyatrosu (Karagöz, Meddahlık vb.), modern tiyatro, Türk sineması, Türk dizi filmleri vb., geleneksel Türk evinin yapısı ve özellikleri, Türk İslam mimari geleneği, Türk İslam mimarları, Türk İslam mimari eserleri, vb. Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Öğretim, her öğrencinin sözlü (ve yazılı) ifade yeteneğini geliştirmesi için daha fazla zaman harcamasını sağlama olasılığına dayanmalıdır, bu da öğrencinin Türk standart dil sistemini iyi kavrayabileceği anlamına gelir. Öğrenciler arasında Türk dili konusundaki farklar belirgin olduğundan, bireysel çalışmaya uygun bir yaklaşım çok önemlidir. Öğretmen, uygun baskılı öğretim materyalleri, ses ve video materyalleri, haritalar, fotoğraflar, resimler, illüstrasyonlar, uygulamalar, sunumlar ve diğer öğretim araçları ve yardımcılarıyla öğrencileri motive etmeye çalışmalıdır.

YILLIK DERS FONU İÇİN ÖNERİLER: Yılda 72 saat, haftada 2 saat.

- Dinleme ve Konuşma - 12 saat
- Okuma ve Yazma - 52 saat (Dil - 28 saat ve Edebiyat - 24 saat)
- Türk Kültürü - 8 saat

ÖĞRETİM ARAÇLARI:

- Türk Dili ve Türk Kültürü dersi için hazırlanmış çalışma kitabı veya ders kitabı.
- Sözlükler ve ansiklopediler.
- İnternet ve eğitim yazılımları.
- Çocuk dergileri.

Оценување на постигнувањата на учениците

Öğrencilerin Bilgi ve Becerilerin Ölçme ve Değerlendirilmesi

Programda belirlenen kazanımların gerçekleşip gerçekleşmediği, gerçekleştiyse ne ölçüde gerçekleştiği, gerçekleşmediyse nelerin yapılması gerektiği değerlendirmenin kapsamı içindedir. Değerlendirme çeşitli amaçlar için yapılmaktadır. Türkçe ve Türk kültürü dersinde birbirinden farklı seviyelerdeki öğrenciler aynı sınıfta bulunduğu için öncelikle onların seviyelerinin belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu amaçla yeni öğrenmelerin temelini oluşturan bilgi ve becerilerdeki eksikliklerin tamamlanması amacıyla öğrenme ve öğretme sürecinin başında öğretmen öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemelidir. Sürekli değerlendirme, öğrenme gücünü çeken öğrencilerin ilerleyişlerinin tespiti için de önemlidir. Sonuçların değerlendirilmesi zorunludur ve yasal normlara uygun olarak yapılır. Öğrencilerin ilerlemesi ve değerlendirilmesi, öğrencilerde gerçek bilgilerin kalıcı olması ve derinleşmelerini teşvik edecek durumunu göstermek amacıyla sınıf okuma yılı boyunca sürekli izlenir ve sürekli olarak gerçekleştirilir. Programın değerlendirilmesi Türkçe olarak ve yapısına uygun sözlü ve yazılı olarak değerlendirmesi yapılır. Sözel soruları cevaplamak, soru sormak (öğrenciler tarafından) ve kısa diyaloglar oluşturmaktadır. Türkçe dersini gören öğrencilerin gelişimlerinin izlenmesinde öğretmen gözlemleri büyük önem taşımaktadır. Bu sadece bilişsel becerilerin değil, psikomotor ve duyuşsal becerilerin (sorumluluklarını yerine getirme, iş birliği yapma, çevresindeki kişilere saygılı davranma, etkinliklere aktif katılma, çaba harcama vb.) gözlemlenmesine imkân sağlayan ölçütlere de yer verilmelidir. Formal değerlendirme sürecinde alternatif süreç temelli ölçme yaklaşımına dayandırılarak oluşturulan sınıf içi ve dışı tekniklerin yanı sıra yazılı ve sözlü sınavlar, ev ödevleri ve sınıf içi/dışı projeler de uygulanmaktadır. Bu ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrencilerin dil öğrenme etkinliklerini hem süreç hem de sonuç odaklı ölçme yaklaşımlarıyla ele almaktadır. Öğrencilerin beklenen ölçme ve değerlendirme standartlarını karşılamasını sağlamak için öğretmen, öğretim ve öğrenim sırasında öğrencilerin etkinliklerini sürekli olarak izler ve her öğrencinin ilerlemesi hakkında bilgi toplar. Bir konu işlenirken yazılı enstrüman (araç), olarak Türk alfabesinin (baskılı ve el yazısı harflerle) kavrama ve benimseme çalışmaları tercih edilmelidir.

Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır. Türk dili ve kültürü dersini gören öğrencilerin gelişimlerinin izlenmesinde öğretmen gözlemleri büyük önem taşımaktadır. Bu sadece bilişsel becerilerin değil, psikomotor ve duyuşsal becerilerin (sorumluluklarını yerine getirme, iş birliği yapma, çevresindeki kişilere saygılı davranma, etkinliklere aktif katılma, çaba harcama vb.) gözlemlenmesine imkân sağlayan ölçütlere de yer verilmelidir. Öğrencilerin beklenen ölçme ve değerlendirme standartlarını karşılamasını sağlamak için öğretmen, öğretim ve öğrenim sırasında öğrencilerin etkinliklerini sürekli olarak izler ve her öğrencinin ilerlemesi hakkında bilgi toplar. Etkinliklere katılım için öğrenciler, etkinliğin/görevin gerçekleştirilmesindeki başarı düzeyini gösteren geri bildirim alır ve iyileştirme yönergeleri verir (biçimlendirici değerlendirme). Her konunun öğrenimini tamamladıktan sonra öğrenci, ulaşılan değerlendirme standartlarının açıklaması şeklinde özetleyici bir değerlendirme alır. Özetleyici değerlendirme, bir bilgi testinde elde edilen

	<p>sonucun çeşitli biçimlendirici değerlendirme teknikleri aracılığıyla tespit edilen ilerleme değerlendirmesiyle birlikte bir kombinasyonu olarak gerçekleştirilir. Öğretim yılının sonunda, öğrenci sayısal bir özet notu alır.</p>
<p>Литература и други извори Literatür ve diğer kaynaklar</p>	<p>Eğitim ve Bilim Bakanı tarafından onaylanmış ders kitabı (programdaki etkinliklerin uygulanması için öğretmen el kitabıyla birlikte resimli kitap, basılı ve el yazısı harflerin ilk okunması ve yazılması bölümü), etkileşimli web sayfası, internet (eğitim yazılımı, web siteleri), mobil uygulamalar.</p>
<p>Институција/носител на програмата Kurum / Programı hazırlayan</p>	<p>Биро за развој на образованието / Eğitimi Geliştirme Bürosu</p>
<p>Потпис и датум на донесување на наставната програма</p>	<p>бр. 08-8080/13</p> <p>17.9.2024 година</p> <p style="text-align: right;">Министерка за образование и наука Проф. д-р Весна Јаневска, с.р.</p> <hr style="width: 15%; margin-left: auto; margin-right: auto;"/>